

TÜED

TÜRKİYE EMEKLİLER DERNEĞİ

AYLIK HABER BÜLTENİ

YIL: 18

SAYI: 215

EKİM 2020

ERGÜN: "Deprem kuşağındayız, tedbirli olmayı öğrenmeliyiz.."

**Başta İzmir olmak üzere;
bütün Ege bölgemizi
sarsan elim deprem felaketinde
hakkın rahmetine kavuşan
vatandaşlarımıza
Allah'tan rahmet,
yakınlarına baş sağlığı,
yaralılarımıza da acil şifalar
diliyorum..."**

**Kazım ERGÜN
TÜED Genel Başkanı**

**TÜRKİYE
EMEKLİLER
DERNEĞİ**

geçmiş olsun

İZMİR

30 Ekim 2020 Cuma günü, saat 14.51'de Ege Denizi Seferihisar açıklarında meydana gelen 6,6 büyüklüğündeki deprem sonrasında, Ege bölgemizi sarsan elim deprem hadisesi sırasında yitirilen canlara dikkat çeken Genel Başkanımız Kazım Ergün, yayınladığı bildiriyle başsağlığı ve yaralılarımıza da acil şifalar diledi. Yaşanan bu acıların son bulması için milletçe seferberliğe geçmemiz gerektiğine vurgu yapan Ergün; " Türkiye ne yazık ki, bir deprem kuşağı ülkesi. Bizler de depremle yaşamayı öğrenmek zorundayız. Alınması gereken tedbirleri bilmiyor değiliz.

Ama nedense bir türlü harekete geçemiyor, daha fazla vatandaşımızın canına mal olmadan gerekli tedbirleri alamıyoruz. Depreme karşı bilinçlenme bir devlet politikası haline gelmeli, bu kayıpların önlenmesi için top yekün bir seferberlik ilan edilmeli. Depremle yaşamayı öğrenen ülkelerin bu alanda yaptığı çalışmalar tekrar tekrar incelenmeli ve ulusal bir deprem hazırlığı politikası oluşturulmalı. Bizler de sivil toplum kuruluşları olarak; bu önemli planlamada üzerimize düşen her göreve hazır olduğumuzu ifade ediyoruz. Artık daha fazla can kaybı yaşamayalım" dedi.

Çaycuma Şubemizden İzmir İçin Dayanışma Örneği

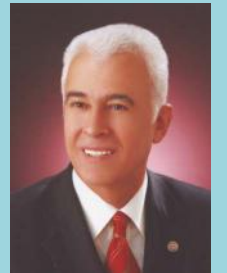
Türkiye Emekliler Derneği Çaycuma Şube Başkanlığımız tarafından, deprem yaşanan İzmir'e, gıda ve ihtiyaç malzemesi yardımı gönderildi.

Devamı 9. sayfada

2021 BÜTÇESİ VE HEDEFLER

Bütçeler, topluma kamu eliyle götürülecek hizmetlerin belirlenmesinde önemli bir araç olmaktadır. Bütçeler ile elde edilecek gelirler ve bu gelirlerin nerelere ne şekilde kullanılacağını ülkeyi yönetenlerin tercihi ve kararı olarak bakılmaktadır. 2021 yılı Bütçesinde; giderler 1 trilyon 346,1 milyar, bütçe gelirleri 1 trilyon 101,1 milyar, vergi gelirleri 922,7 milyar, bütçe açığı 245 milyar TL olarak öngörülmüştür. Bütçe kalemleri arasında önemli giderler olarak yer alan eğitim, sağlık, yatırımlar, sosyal güvenlik ve sosyal yardımlar toplumu ekonomik ve sosyal açıdan koruyan kamu hizmeti olarak görülmekte ve daha fazla kaynak ayrılması beklenmektedir. Bütçeler, sosyal devletin en önemli uygulama alanı olduğundan, ekonomik yönden zayıf durumda olan kesimlerin korunması hedeflenmelidir.

BAŞYAZI

Devamı 3. sayfada

**Kazım ERGÜN
Genel Başkan**

Karabük Şubemiz Siyasileri Ağırladı

AK Parti Karabük Milletvekili Niyazi Güneş ve AK Parti İl Başkanı Av. İsmail Altınöz şubemizi ziyaret ettiler. Ziyarete ilişkin bir açıklama yapan Karabük Şube Başkanımız Celal Bulut; "Sayın vekilimiz Güneş'in ve Ak Parti İl Başkanı Altınöz'ün ziyaretlerinden büyük mutluluk duyduk. Emeklilerimizin ve Karabük'ün sorunları ile ilgili görüş alışverişinde bulunduk. Yaşları itibariyle emeklilerimizin hayatları bu günlerde daha da zorlaştı. Bizler risk grubunda olan insanlarız. Sağlık koşullarımızın öncelikli olması ve buna göre de gelirlerimizin yeterli olması gerekiyor. Siyasilerimize bu sorunlarımızı ve çözüm önerilerimizi, emeklilerimizin taleplerini aktarma fırsatı bulduk. Kendilerine, emeklilere gösterdikleri hassasiyetten dolayı çok teşekkür ediyoruz" dedi.

Demokrat Parti Ankara İl Başkanı Selami Genel Derneğimize Üye Oldu...

Demokrat Parti Ankara İl Başkanı Selami Genel ve beraberinde İlçe Başkan ve yöneticilerinden oluşan heyetle Ankara Şube Başkanlığımızı ziyaret etti.

Şube Mali Sekreterimiz İbrahim Avcı, Şube Eğitim Sekreterimiz Vedat Tapan ve Şube Teşkilatlandırma Sekreterimiz Fahri İravul ziyarete ev sahipliği yaparken, ziyarette emeklilerin talep ve beklentileri kapsamlı bir şekilde değerlendirildi. Demokrat Parti İl Başkanı Selami Genel, ziyareti sırasında Türkiye Emekliler Derneği camiamıza katılarak üyemiz oldu.

ÇORUM ŞUBEMİZ, BELEDİYE BAŞKANINA EMEKLİYİ ANLATTI.

Türkiye Emekliler Derneği Çorum Şube Başkanımız Hıdır Kınıklı ve beraberinde; Şube İdari Sekreterimiz Ali İldırar, Şube Mali Sekreterimiz İrfan Delibaş, Şube Eğitim Sekreterimiz Serpil As'dan oluşan heyetle, Çorum Belediye Başkanı Halil İbrahim Aşgın'ı makamında ziyaret etti. Ziyarete; TÜED Çorum Şube Başkanımız Hıdır Kınıklı, Emeklilerin sorunlarını Çorum Belediye Başkanı Halil İbrahim Aşgın'a anlattı ve Başkan Aşgın'dan olumlu cevaplar aldı. Başkan Aşgın ziyaretten duyduğu memnuniyeti dile getirerek, heyetimize teşekkür etti.

Rektör DİLER TÜED'i Ziyaret Etti

Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. İbrahim DİLER ve beraberinde; Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Genel Sekreteri Naif Fıratcan ÇINAR ile duayen yerel gazeteci Şakir AKÖZ, TÜED Genel Merkezimizi ziyaret ettiler. Genel Başkanımız Kazım Ergün'ün makamında gerçekleşen görüşmede, Genel Teşkilatlandırma Sekreterimiz ve Isparta Şube Başkanımız Abdülkadir ERSAL da hazır bulundu.

2021 BÜTÇESİ VE HEDEFLER

Kurların, faizin, enflasyonun düşürüldüğü; yatırımların, üretimin ve istihdamın arttığı hedeflerin gerçekleşmesi için bütçelerin doğru planlanması ve uygulanması büyük önem taşımaktadır. Bütçe disiplini ön planda tutulmalı ve kayıt dışı ekonomiyle mücadelede kararlı bir politika izlenmelidir. Kayıt dışı ekonomi ve kayıt dışı istihdam, devletin vergi ve prim kayıplarını artırdığı gibi, çalışanların sosyal güvenlik haklarına erişimini de engelleyen haksız kazançlar olarak değerlendirilmelidir.

Bütçenin gelirleri vergilerden oluşmaktadır. Vergilerin dağılımına bakıldığında, kendi içinde vergi adaletinin sağlanamadığını görüyoruz. Gelir vergisinin ağırlığı çalışanlardan karşılanmaktadır. Dolaylı vergilerin toplam vergi gelirleri içerisindeki oranının yüzde 70 olması, vergi adaletini bozmaktadır. Verginin tabana yayılması ve elde edilen kazançlardan tam olarak vergi alınması, temel kural olmalıdır. Vergi aflarına sık sık başvurulması ve kurumlara sağlanan vergi istisnaları, vergi kayıplarına yol açtığından, bütçe giderlerinin karşılanması için borçlanmaya gidilmektedir. Borçlanma ise, faiz yükü ile bütçeleri ipotek altına almaktadır. Az kazananlardan az, çok kazananlardan çok vergi alınması sağlanmadığı sürece, çalışanların ve tüketicilerin vergi yükleri giderek artmaya devam edecektir. Vergi kaçırmanın cezası hiçbir şekilde af edilmemelidir. KDV ve ÖTV vergilerini artırma yerine yatırım, üretim, katma değer, ihracat ve istihdam hedeflerine daha çok odaklanılmalıdır.

Bütçe gelirlerinin adil dağılımı önünde en büyük baskıyı borçlanma ve faiz giderleri oluşturmaktadır. 2021 bütçesinde faiz gideri olarak 179,5 milyar TL kaynak ayrılmıştır. Vergi gelirlerinin beşte birini denk gelmektedir. IMF'den kurtulan Türkiye, faiz giderlerini azaltmadan temel sorunlara çözüm bulması güçleşmektedir. Kendi kendine yeten bir ülke olmamızın değerini bilemiyoruz. Tarım, bir ülkenin en büyük kaynağı ve zenginliği olarak görülmelidir. 2021 yılı merkezi yönetim bütçesinde tarımsal destekleme ödemeleri için 22 milyar TL, görevlendirme giderleri için 13 milyar 641 milyon TL ödenek öngörülmüştür. Bütçeden "yoksullukla mücadele ve sosyal yardımlar" programına ayrılan 38 milyar TL kaynağın yetersizliği de dikkat çekmektedir. Bütçelere, gelir dağılımının

iyileştirilmesi ve yoksul kesimlere desteklerin verildiği sosyal transferler olarak bakılmalıdır.

Emeklilerimize ödenen aylıklar geçimi sağlamada yetersiz kalmaktadır. Emekli aylıklarında başta intibak olmak üzere yeni düzenlemelere ve iyileştirmelere gidilmelidir. Emekli aylığının hesaplanmasında oluşan eşitsizliklerin çözümü için bütün dönemlerin hizmetleri tek bir hesaplanma sistemi üzerinden yapılmalıdır.

Devletimizin sosyal güvenliğe verdiği desteği bütçelerde hep görüyoruz. Cari transferler içinde en büyük payın sosyal güvenlik harcama kalemlerine ayrılmasını çok değerli buluyoruz. İki yıldır 1.000 TL olarak ödenen bayram ikramiyeleri artırılmasına ilişkin bütçeden kaynak ayrılmasını talep ediyoruz.

Türkiye Emekliler Derneği olarak, emekli aylıklarında oluşan eşitsizliklerin çözümü için özel bir fon oluşturulmasını ve bütçenin gider kalemlerinden belli bir oran (örneğin yüzde 0,50) belirlenerek kesinti yapılarak intibak için kaynak yaratılmasını talep ediyoruz. Bu çağrımızı Hükümetimize yaparak, emekli aylıklarındaki eşitsizliklerin çözümüne destek bekliyoruz. Her kesimin desteğini bekliyoruz. Sosyal güvenliğin biriken sorunlarının çözümü için böylesine bir düzenlemeye ihtiyaç vardır.

Emekli aylıklarındaki dönemsel farklılıklar, mevzuatta yapılan değişikliklerden kaynaklanmaktadır. Prim kazancı ve prim ödeme gün sayısı eşit olanların emekli oldukları tarihlere bakılmaksızın emekli aylıkları eşitlenmelidir. Evrensel sosyal güvenlik sözleşmeleri ve anayasamızın 10. maddesi bunu öngörmektedir. Emekli Sandığı emeklileri bir birini kıyaslamazken, SSK ve BAĞ-KUR emeklileri bir birini kıyaslamaktadır. Emekli Sandığı'nda göstere sistemine göre aylıklar hesaplandığından, 20 yıl öncesi ve sonrasında derece, kademe ve göstergeleri aynı olanların aylıklarında farklılık yoktur. SSK ve BAĞ-KUR'da ise, böyle bir sistem olmadığından emekli aylıklarında eşitsizlikler bulunmaktadır. Benim aylığım düşük diyen emeklilerin şikayetleriyle karşılaşırız. Bu tür sorunların çözümü için 2000 sonrasında emekli olanların intibakı yapılmalı ve sosyal güvenliğin adaleti sağlanmalıdır. Hükümetimizin ve SGK üst yönetiminin desteğini bekliyoruz.

Baştarafı
1. Sayfada

BAŞYAZI

Kazım ERGÜN
Genel Başkan

EMEKLİLERİN SORUNLARI ÇÖZÜM BEKLİYOR

EMEKLİ, İNTİBAK BEKLİYOR...

2000 sonrasında emekli olanları mağdur eden ve aylıkları düşüren, "emekli aylığı hesaplama karma sistemi", aylıklar arasında eşitsizliği artırmıştır. Bu nedenle, her yıl aylıkları düşüren emekli aylığı hesaplama sistemi değiştirilmeli, çalışan dönemler için "tek bir aylık hesaplama sistemi" getirilmelidir.

EMEKLİ, REFAHTAN PAY BEKLİYOR...

Tüfe'ye endeksli yüzdeleri zamlar, aylıkları düşük olan emeklilerimizi mağdur eden bir sisteme dönüştürdüğünden, 5510 sayılı Kanununun 55. maddesi değiştirilmeli ve seyyanen zamlar ile birlikte refahtan da pay verilmelidir.

EMEKLİ, NORM VE STANDART BİRLİĞİ BEKLİYOR...

Emekli aylıklarında norm ve standart birliğinin sağlanması için 506 Sayılı Kanun döneminde olduğu gibi gösterge sistemine geçilmeli ve alt sınır aylık bağlama oranı Yüzde 70 olarak belirlenmelidir.

EMEKLİ, EK ÖDEMEDE İYİLEŞME BEKLİYOR...

Vergi iadesinin yerine getirilen yüzde 4-5 arasında değişen ek ödeme yüzdeleri, KDV ve ÖTV oranları esas alınarak, yüzde 8-9 oranlarına yükseltilmelidir.

EMEKLİ, KATKI PAYI MUAFİYETİ BEKLİYOR...

Emeklilerimizin ödemiş oldukları katkı payları, emeklilerimizin ödeme gücünü aşmıştır. Çalıştığı dönemlerde yüzde 12 sağlık primi ödeyen emeklilerimiz, sağlık hizmeti aldığı anda çeşitli adlar altında kesilen katkı paylarından muaf tutulmalıdır.

EMEKLİ, İKRAMIYEDA ARTIŞ BEKLİYOR...

Emeklilere ödenen bayram ikramiyeleri günün koşullarında yetersiz kalmaktadır. İkramiyeler enflasyona endekslenmelidir.

EMEKLİ, AİLE YARDIMI BEKLİYOR...

Çalışırken ödenen aile yardımı emekli olduğunda kesiliyor. Aile yardımının emeklilik döneminde de devam etmesini sağlayacak mevzuat değişikliklerine gidilmelidir.

EMEKLİ, PROMOSYONDA İYİLEŞME BEKLİYOR...

Günümüzde yetersiz kalan promosyon ödemelerin artışını öngören bir güncelleme yapılmalı ve bu ödemeler hakkaniyetli bir artış sistemine endekslenmelidir.

EMEKLİ, KONUT'TA DESTEK BEKLİYOR...

Evi olmayan emeklilerimizin TOKİ ile uygun ödeme koşullarıyla ev sahibi olması için, emeklilere özel projeler yapılmalı, emeklilere ayrılan yüzde 25 kontenjan yüzde 50'ye yükseltilmelidir.

EMEKLİ, TÜFE'DE GÜNCELLEME BEKLİYOR...

Pandemi koşulları nedeniyle; haberleşme, elektrik, su, temizlik ve gıda harcamalarında, hijyen malzemeleri teminindeki harcamalarda büyük artışlar meydana geldi. İnsanların tüketim kalıplarının köklü değişikliklere maruz kaldığı ortadadır. Bu nedenle, enflasyon hesaplamalarında kullanılan "Harcama Sepeti" acilen güncellenmelidir. Aksi takdirde, TÜFE'ye endeksli maaş zamlarımız yetersiz kalacaktır.

EMEKLİNİN HAK ARAMA MÜCADELESİNİN EN GÜÇLÜ KALESİ
TÜED 50 YAŞINDA

CHP NİĞDE MİLLETVEKİLİ GÜRER GENEL MERKEZİMİZİ ZİYARET ETTİ

CHP Niğde milletvekili Ömer Fethi Gürer, Genel Başkanımız Kazım Ergün'ü makamında ziyaret ederek, emeklilerin çözüm bekleyen sorunları hakkında kapsamlı bilgi aldı. Emeklilerin taleplerinin parlamento gündemine ve ülke gündemine taşınması yönünde yoğun gayretler sergileyen Gürer'in ziyaretinde; Genel Sekreterimiz Gazi Aykırı, Genel Mali Sekreterimiz Ömer Kurnaz ve Genel Başkan Danışmanımız Hilmi Şimşek de hazır bulundular.

ERGÜN:
“İNTİBAK DÜZENLEMESİ MUTLAKA YAPILMALI...”

Türkiye Emekliler Derneği Genel Başkanımız Kazım Ergün de

CHP Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in ziyaretinden duyduğu memnuniyeti ifade ederek, her fırsatta emeklilerin sorunlarını TBMM gündemine getirip, çözümü noktasında takipçi bir gayret içinde olmasından dolayı tüm emekliler adına teşekkür etti.

Genel Başkanımız Kazım Ergün, başta intibak yasasıyla ilgili sorunlar olmak üzere, emeklilerin yaşadığı sorunların çözümü kavuşturulması için başlattıkları mücadeleyi sürdüreceklerini kaydetti. Emeklilerde düşük aylık alan büyük bölümün ciddi geçim sıkıntısı yaşadığını kaydedip, sorunları ilgili mercilere iletip, çözümü için taleplerimize devam ediyoruz” diye konuştu.

CHP İl Başkanı Rahatsız'dan, Çorum Şubemize Ziyarete, Emeklinin Sorunları Konuşuldu...

Türkiye Emekliler Derneği Çorum Şube Başkanlığımıza, Cumhuriyet Halk Partisi İl Başkanı Mehmet Rahatsız, İlçe Başkanı Ulaş Tokgöz ve Yönetim Kurulu ve Ticaret Borsası Başkanı Naki Özkubat derneğimizi ziyaret etti. Türkiye Emekliler Derneği Çorum Şube Başkanımız Hıdır Kınıklı, İdari Sekreter Ali İldıran, Eğitim Sekreteri Serpil As karşıladı. TÜED Çorum Şube Başkanımız Kınıklı, ziyaretten duyduğu memnuniyeti dile getirerek, teşekkür etti.

**Meclis,
emeklinin
sorunlarını
yine görmezden geldi...**

İyi Parti Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs ve 20 milletvekilinin, emeklilerin sorunlarının incelenerek bu sorunlara çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına yönelik verdikleri önerge, Meclis Gündeminde görüşüldü.

Verilen araştırma önergesi hakkında söz alan, İyi Parti Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs; “Mart ayından bu yana ülkemizde etkisini gösteren pandemiden en çok etkilenen kesimlerin başında emeklilerimiz gelmektedir. Maaşları asgari ücretin altında olan milyonlarca emeklimiz var. Bu vatandaşlarımız çok zor şartlarda hayatlarını devam ettirmeye çalışıyorlar. Her gün gelen zamlarla artık baş edemez durumdadırlar. Birçoğu ekonomik şartlarından dolayı adeta evlerine hapsolmuş durumdadır” dedi. Önerge, TBMM Genel Kurulu'nda yapılan oylamada reddedildi.

SİGORTA PRİMİNİN ÖDENMEMESİ KUL HAKKININ YENMESİDİR

**Gazi
AYKIRI**

**Genel
Sekreter**

**Kayseri
Şube
Başkanı**

www.tuedkayseri.org.tr

Türkiye Emekliler Derneği, sosyal güvenlik haklarının eksiksiz olarak uygulanması için yetkili makamlara, işverenlere ve çalışanlara çağrılar yapmaktadır. Sigortasız çalıştırma bir insan hakkı ihlalidir. Sağlığımızı ve geleceğimizi güvence altına almak için sigortalı çalıştırmanın devlet politikası olmasına rağmen, istihdamın yüzde 32,9'nun kayıt dışı çalışması çok yönlü sorgulanmalı ve denetimlerin etkin yapılmamasındaki eksiklikler analiz edilmelidir.

Her ay TÜİK tarafından işgücü istatistikleri yayınlanmaktadır. Ağustos 2020 döneminde herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna bağlı olmadan çalışanların toplam istihdam içindeki oranı %32,9 olarak açıklanmıştır. Bu oranın yüksekliği üzerinde durulmalı ve insanlarımızın geleceklerinin çalınmaması için etkin ve caydırıcı kanuni düzenlemeler getirilmelidir. Toplam istihdam olan 27 milyon 554 bin kişinin 9 milyon 74 bin kişinin sosyal güvenlik kuruluşlarına kayıtlı olmadan çalıştırılması, devletin vergi ve prim kaybına neden olduğu gibi, insanların emeklilikleri yok edilmektedir.

İşsizlik, ülkemizin en temel sorunudur. İç ve dış yatırım kaynakları yetersiz kaldığından yatırım, üretim ve istihdamda sorunlarımız var. Buna bir de pandemi dönemi eklendiğinde, sıkıntılı bir süreçten geçmekteyiz. Pandemi döneminde kısa çalışma ödeneği ve ücretsiz izin uygulamalarıyla istihdamın korunması son derece önemli olmakla birlikte, bu süreçte emeklilik primlerinin ödenmemesi emekliliğe erişimi zorlaştıracak bir uygulama biçimi olarak görüyoruz. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve SGK, bu süreci iyi yönetmeli ve her şeyden önce kısa çalışma ve ücretsiz izin dönemlerinin emeklilik primlerinin ödenmesini sağlamalıdır. Genel sağlık sigortası priminin ödenmesi öngörülen bu sürelerle ilişkin işsizlik sigortası fonundan emeklilik primleri ödenmelidir. İşsizlik sigortası fonu, işçilerin bir fonu olduğu gerçeği göz ardı edilmemelidir.

Bir gün bile sigorta primin ödenmesinin çok değerli

olduğunu bilmeliyiz. Yalnızca iki gün primin eksik kalması nedeniyle bir sigortalımızın ölümünden sonra hak sahiplerine aylık bağlanmamasının üzüntüsünü yaşıyoruz. Bir sigortalımızın ölümü sonrasında 898 gün primi olması nedeniyle hak sahiplerine ölüm aylığı bağlanamamıştır. Hak sahiplerine ölüm aylığının bağlanması için fiili 900 gün prim ödenmesi koşulu aranıyor. Borçlanma yapılması durumunda ise, 1800 gün prim ödenmesi gerekmektedir.

Görüldüğü gibi, koşullar oldukça ağırdır ve sigortalı çalıştırma temel kural olmalıdır. Ülkeyi yönetenlerin ve sosyal tarafların sigortalı çalıştırma kültürünü benimsemeleri ve hiç kimsenin hakkının yenmediği bir istihdam politikası uygulanmalıdır. Türkiye AB üyeliği yolunda ilerlemesi için bir suç unsuru olan kayıt dışı istihdamla etkin mücadele edecek bir eylem programını hayata geçirmelidir.

Sigorta mevzuatında yapılan her bir değişiklik ile prim ödeme gün sayısı artırıldığından, emekli aylığına erişme zorlaştırıldığı gibi, aylıkların hesaplanmasında da kayıplar öngörülmüştür. 2000 öncesi sigortalı olmanın bir avantaj olmasını ve 2000 sonrasında ilk defa sigortalı olmanın bir hak kaybına neden olmasını kabul edemiyoruz. 2000 sonrasında bağlanan gelir ve aylıklarda kayıplar yüzde 50'lere varması, sosyal güvenliğin norm ve standart birliği ile çelişmektedir. Sosyal güvenlikte temel ilke eşitlik ilkesi üzerine kurulması için sigorta mevzuatının eşitliği bozan uygulamalarına son verecek değişikliklere gidilmelidir.

Emekli aylıklarında oluşan eşitsizliklerin çözümü için intibak yapılmalı ve gelecek güvencesi olan emekli aylıkları insanca yaşamaya yetecek bir seviyeye yükseltilmelidir. Bu yükümlülük, sosyal devletin de bir görevi olduğu gerçeğini ülkeyi yönetenler görmeli ve gerekli değişikliklere gitmelidir.

EĞİTİM VAZGEÇİLMEZ BİR HAKTIR

Dünyada olduğu gibi, ülkemizde de korona virüs salgını nedeniyle her alanda zorluklar yaşanmaktadır. İstihdamın korunması, zor durumda olan işyerlerine vergi ve prim desteklerinin yapılması ve ekonomik yönden zor durumda kalan kesimlere sosyal destek olunması için devletin kaynakları devreye sokulmalıdır. İstihdamı ve eğitimi koruyamadığımız zaman, geleceğimizin risk altına gireceğini ülkeyi yönetenler çok iyi analiz etmelidir. Eğitimin bir planlaması olmalı ve devletimiz de üzerine düşen görevleri eksiksiz yerine getirmelidir. Eğitimin kalitesi, geleceğimizin güvence altına alınması demektir. Eğitim ordusu olan öğretmenlerimize daha çok destek olunmalı ve özlük haklarında iyileştirmeler yapılmalıdır.

Bu zorlu dönemde en büyük fedakarlığı gösteren başta doktorlarımız olmak üzere, sağlık çalışanlarımıza minnet borçluyuz. Devletin ve milletin birlikte çözüm odaklı hareket etmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Yaşlılarımız, üzerlerine düşen bütün vebeleri yerine getirmede örnek bir kesim olmuştur. Yaşlılık, birikim ve tecrübe olduğundan, devletine en çok yardımcı olan kesim olmuştur.

Pandemi döneminde en çok zarar gören kesim eğitim çağındaki çocuklarımız olmuştur. Uzaktan eğitimin her bir çocuğumuza ulaşmasında zorluklar yaşanmış, internet ve bilgisayar yetersizliği görülmüştür. Geleceğimiz olan çocuklarımızı eğitime iyi hazırlamak, devletin temel görevleri arasındadır. Eğitim Sistemi, bireylerin ilgi ve yeteneklerini geliştirmenin yanında toplumsal kalkınmayı da

sağlayan önemli bir araçtır. Daha zengin ve müreffeh ülke olma hedefine ulaşmak için eğitim önceliğimiz olarak görülmelidir. Eğitim ülkenin bilimsel, ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmasında temel bir araç olduğundan, daha çok kaynak ayrılmalıdır.

Devletin kamu hizmeti olan eğitimin özel eğitim kurumları eliyle verilmesi, fırsat eşitsizliğini artırdığı gibi, parası olanların daha iyi eğitim almasına da yol açmaktadır. Özel eğitim kurumları birer ticari işletmeler olarak çalışmaktadır. Devlet ise, anayasada temel bir insan hakkı olarak tanınan eğitimi, parasız ve eşit bir şekilde vermelidir. Bu zorlu süreçte, devletimiz gerekli olan bütün tedbirleri almalı ve geleceğimizin güvencesi olan çocuklarımızın eğitimi aksamamalıdır.

Eğitime maliyet olarak bakıldığı zaman geleceğimizi kaybederiz. Eğitimli toplumların refahı yakalamada başarılı olduklarından dersler çıkarılmalıdır.

Türkiye, en zorlu dönemlerde ulu önderimiz Atatürk'ün çizdiği eğitim yolunda ilerlemiş; köy enstitüleriyle kırsal kesimde eğitim oranı yükselmiş ve köylerimiz kalkınmıştır. Köy enstitülerinin kapatılması, eğitimde ve kalkınmada yalanan başarıyı gölgelemiş ve insanlarımız kentlere göç etmeye başlamıştır. Eğitimin, kırsal kesim için bir kalkınma aracı olduğunu yeniden planlamalıyız. Göçü durdurmada ve tarımsal kalkınmayı sağlamada eğitimin kıymetini bilmeliyiz.

Nitelikli eğitim ile teknolojiye ve kalkınmada ülkemizin ve toplumun zenginleşeceğini iyi planlamalıyız. Birlikte kazanmanın ve kalkınmanın yolu eğitimden geçmektedir. İnsanlarımızın mutluluğu için eğitime daha fazla kaynak ayrılmalıdır.

**Arif
YILDIZ**

**Genel
Eğitim
Sekreteri**

**Kartal
Şube
Başkanı**

www.tuedkartal.org.tr

GAZİ AYKIRI: "Yaşlılarımız, hastalıktan en çok etkilenen kesimdir..."

Türkiye Emekliler Derneği Genel Sekreteri ve Kayseri Şube Başkanı Gazi Aykırı 1 Ekim Dünya Yaşlılar Günü dolayısı ile yaptığı açıklama da şu görüşlere yer verdi:

"Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de yaşlı hakları konularında farkındalık yaratmak amacıyla belirlenen 1 Ekim dünya yaşlılar gününü Kayseri şubesi olarak kutluyoruz. Yaşlı nüfusumuzun toplam nüfus oranı hızla arttığı ülkemizde yaşlılarımızın toplumsal yaşama aktif olarak katılabilmeleri ekonomik haklara sahip olabilmeleri ve sosyal kültürel aktivitelerini sağlıklı bir şekilde yerine getirebilmeleri için sağlıklı bir ortama ihtiyaç duyulmaktadır. Yaşlılarımızı ilgilendiren bir diğer önemli konu da Covid-19 salgınıdır. Dünya gündeminin 1. sırasında yer alan yeni tip Koronavirüs (Covid-19) 11 Mart 2020'den belli ülkemizde de görülmesinden bu yana hem toplum sağlığını hem de sağlık sistemimizi olumsuz yönde etkilemiştir. Virüsün en çok yaşlı ve sağlıksız bireyleri tehdit ediyor olması da bir diğer önemli sorundur. Bu noktada virüsle mücadele konusunda toplumumuzda %9.1'ini oluşturan yaşlılarımız hastalıktan en çok etkilenen kesimdir. Bu nedenle Covid-19'un yarattığı tahribatla mücadele noktasında yaşlılarımızın yaşadığı sorunlar iyi analiz edilmeli ve en kısa sürede çözüme kavuşmalıdır. Nüfusumuzun giderek yaşlanmasından dolayı sağlık, sosyal güvenlik, sosyal çevre, iş olanakları ve sosyal kültürel faaliyetlerine kadar doğrudan ve dolaylı yoldan değişime uğrayan tüm konulardaki çalışmalar hassasiyetle yürütülmeli ve ülkemizdeki yaşlılarımıza maksimum fayda sağlayacak şekilde dizayn edilmelidir. Türkiye Emekliler Kayseri Şubesi olarak başta ülkemizin yaşlıları olmak üzere, tüm dünyadaki yaşlılarımızın 1 Ekim Dünya Yaşlılar Günü'nü kutluyoruz" diye konuştu.

Tarsus Şubemiz İlçe Yetkililerini ve Siyasileri Ziyaret Etti

Türkiye Emekliler Derneği (TÜED) Tarsus Şube Başkanımız ve Genel Merkez Mali Sekreterimiz Ömer Kurnaz, Tarsus İlçe Jandarma Komutanı Binbaşı İnanç Marım ile AK Parti İlçe Başkanı Hasan Podak'ı ziyaret etti.

TÜED Tarsus İlçe Başkan vekili Arif Kılıç ve diğer yöneticilerle birlikte ziyaretlerini gerçekleştiren Ömer Kurnaz, yaz kararnamesi ile Tarsus İlçe Jandarma Komutanlığı görevine atanan Binbaşı İnanç Marım ile geçtiğimiz günlerde yapılan ilçe kongresiyle güvenoyu alan Ak Parti Tarsus İlçe Başkanı Hasan Podak'ı kutlayarak görevlerinde başarılar diledi.

Ömer Kurnaz, TÜED olarak emeklilere en iyi şekilde hizmet edebilmek adına yoğun bir çalışma sürdürdüklerini kaydederek, hem Tarsus'ta, hem de ülke genelinde yaptıkları çalışmalarla ilgili olarak bilgiler verdi.

Üsküdar Emeklileri 1 EKİM'i Kutladı

1 Ekim Dünya Yaşlılar Günü kapsamında Türkiye Emekliler Derneği Üsküdar Şube Başkanlığımızın Uncular Kırk Köfte Restoran'ta, çınarlar için düzenlemiş olduğu yemeğe Üsküdar Kaymakamı Murat Sefa Demiryürek, Üsküdar Belediye Meclis Üyesi Harun Eksi, Üsküdar Belediyesi Sağlık İşleri Müdürü Harun Kopuz, Sosyal Destek Hizmetleri Müdür Yardımcısı Mustafa Yıldız, Kuleli Muhtarı Kenan Birinci ve birbirinden değerli konuklar katılım sağladı. Günün anısına çeşitli hediyeler takdim edildi. Müzik dinletisiyle hoşça vakit geçiren yaşlı çınarlar mutlu bir şekilde ayrıldılar. Üsküdar Şube Başkanımız Fatma Önerge, 1 Ekim Dünya Yaşlılar Günü için düzenlenen etkinlikte yaşlılara seslenerek; "Hepiniz yaşam ustalarısınız, yaşlı değilsiniz. Yaşadığımız her gün üreteceğiz, ürettiklerimizle yaşamaya devam edeceğiz" dedi.

TÜED ŞUBELERİNDEN EMEKLİLERİMİZ İÇİN İNDİRİM ANLAŞMALARI

Bursa Şubemizden Dayanışma Örneği

TÜED Bursa Şube Başkanlığımız, ihtiyaç sahibi üyemiz, İbrahim Aşkan'a tekerlekli sandalye hediye etti. Konuya ilişkin bir açıklama yapan Bursa Şube Başkanımız Mesut Özşen, mağdur durumda olan üyelerimizin yanında olmaya devam ettiklerini belirterek; "Dayanışma içerisinde olarak her türlü zorluğun üstesinden gelmek için yoğun çaba sarf ediyoruz. İşte bu yüzden birlikte olmak, güç birliği yapmak önemlidir. Dernekler bunun için önemlidir" dedi.

Gaziantep Şube Başkanlığımız üyeleri için DÜNYA GÖZ Hastanesi ile indirim anlaşması imzaladı. Yapılan anlaşmayla üyelerimize ve birinci derece yakınlarına özel indirimler sağlandı. Üyelerimiz bu fırsattan yararlanmak için TÜED kimlik kartlarını gösterecekler. Anlaşmaya ilişkin bir değerlendirme yapan Gaziantep Şube Başkanımız Vakkas Doğan, anlaşmanın üyelerimize hayırlı olmasını dileyerek, sağlık ve esenlik temennisinde bulundu.

İskenderun Şubemizden Göz Sağlığı Anlaşması

Türkiye Emekliler Derneği (TÜED) İskenderun Şubemiz BATIGÖZ Hastanesi ile indirim anlaşması imzaladı.

Anlaşmaya ilişkin bilgi veren Şube Başkanımız Hüseyin Göde; "Emekli üyelerimize ve birinci derece yakınlarına indirim sağlamak amacıyla, Batıgöz Hastanesi ile muayenede %20, tahlillerde %15, ameliyatta %10 indirim olmak üzere anlaşma yapılmıştır. Üyelerimize hayırlı olsun" dedi.

İzmit Şube Başkanlığımız Diş Hastanesi ile Anlaştı

TÜED İzmit Şube Başkanlığımız, ilçelerinde hizmet veren tanınmış ELİT DİŞ Ağız ve Diş Sağlığı Polikliniği ile anlaşma imzaladı. Yapılan anlaşmayla üyeleri için %30'a varan indirim hakkı aldıklarını ifade eden İzmit Şube Başkanımız Adem Özata; "Üyelerimizin bütçelerine az da olsa katkılar sağlayabilmek için bütün hizmet verenlerin kapısını çalıp, indirim olanakları temin etmeye çalışıyoruz. Üyelerimiz de bundan son derece memnun oluyorlar. Bu anlaşmaları çoğaltmak ve emeklinin bütçesine yeni katkılar sunabilmek için indirim anlaşmaları çalışmalarımız bütün hızıyla sürecektir" dedi.

Diyarbakır Şubemizden Sağlıkta İndirim Anlaşması

Diyarbakır Şubemiz'le DUYU MAX İşitme Cihazları firması arasında indirim anlaşması imzalandı. İmza altına alınan anlaşmaya göre üyelerimiz ve birinci derece yakınları; işitme cihazı almalarında marka ve modele göre değişmekle birlikte, yüzde 30 ile 40 arasında değişen oranlarda indirim hakkı kazanmış oldular. Protokole ilişkin bilgi veren Şube Başkanımız Kadri Akar; "Yapılan anlaşmaya göre üyelerimiz ve yakınları işitme testlerinden ve işitme cihazı deneme testlerinden de ücretsiz yararlanacaklar" dedi.

İŞÇİLERİN EMEKLİLİK DOSYASI (II)

TÜED
TÜRKİYE
EMEKLİLER DERNEĞİ
ARAŞTIRMA BÜROSU

Sosyal Güvenliğin Gelişimi Tarihsel Bir Bakış

Eylül 2020 Dergimizde işçilerin emekli aylıklarının hesaplanması değerlendirilmiştir. Dergimizin bu sayısında ise, emekli aylığına hak kazanma koşulları ayrıntılı bir şekilde anlatılmaktadır. İşçilerin sosyal güvenlik haklarını düzenleyen mevzuatlarında yapılan değişikliklerle birlikte hak kayıpları oluşmuş ve aylığa hak kazanma koşulları ağırlaştırılmıştır. 4447 ve 5510 sayılı Kanunlarla yapılan değişikliklerle emekli aylığına hak kazanma koşulları olan yaşın ve prim ödeme gün sayının giderek yükseltilmesi ve 2048 yılında emekli olacakların kadın ve erkek sigortalı ayırımına bakılmaksızın 65 yaş ile eşitlenmesiyle zorlu bir süreç getirilmiştir. İş kanunumuz esnek çalışmayı benimsediğinden, özellikle prim ödeme gün sayılarının tamamlanmasında zorluklar yaşanmaktadır. Sosyal güvenliğin toplumu kapsayıcı bir şekilde düzenlenmesi ve kayıt dışı çalışmanın önlenmesi esas olmalıdır. Emekliliğin zayıfladığı ülkelerde toplumun gelecek güvenceleri risk altına alınmış demektir. Sosyal güvenlik kapsayıcı olmadan toplumun refahı sağlanamaz. Sosyal devlet ve sosyal güvenlik hukuku bir birinden bağımsız olmadığından, yaşlılık aylığına hak kazanma koşulları, çalışma biçimleri esas alınarak düzenlenmelidir. Uzun yıllar çalışarak ülkesine hizmet eden, vergi ve prim ödeyen insanların belli bir yaşa geldiklerinde emeklilik güvencesi sağlanmalıdır. Muhtaçlıktan kurtulmanın yolu emeklilikten geçmektedir.

SSK (4/a) KAPSAMINDA AYLIK VEYA GELİR ALANLAR

İlk Defa Sigortalı Olunan Tarih		Tahsis Talep Tarihindeki En Az				Gün Sayısı
		Sigortalılık süresi		Yaşı		
Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	
9.9.1981-23.5.1984	9.9.1976-23.5.1979	20	25	40	44	5000
24.5.1984-23.5.1985	24.5.1979-23.11.1980	20	25	41	45	5000
24.5.1985-23.5.1986	24.11.1980-23.5.1982	20	25	42	46	5075
24.5.1986-23.5.1987	24.5.1982-23.11.1983	20	25	43	47	5150
24.5.1987-23.5.1988	24.11.1983-23.5.1985	20	25	44	48	5225
24.5.1988-23.5.1989	24.5.1985-23.11.1986	20	25	45	49	5300
24.5.1989-23.5.1990	24.11.1986-23.5.1988	20	25	46	50	5375
24.5.1990-23.5.1991	24.5.1988-23.11.1989	20	25	47	51	5450
24.5.1991-23.5.1992	24.11.1989-23.5.1991	20	25	48	52	5525
24.5.1992-23.5.1993	24.5.1991-23.11.1992	20	25	49	53	5600
24.5.1993-23.5.1994	24.11.1992-23.5.1994	20	25	50	54	5675
24.5.1994-23.5.1995	24.5.1994-23.11.1995	20	25	51	55	5750
24.5.1995-23.5.1996	24.11.1995-23.5.1997	20	25	52	56	5825
24.5.1996-23.5.1997	24.5.1997-23.11.1998	20	25	53	57	5900
24.5.1997-23.5.1998	24.11.1998-8.9.1999	20	25	54	58	5975
24.5.1998-23.5.1999		20		55		5975
24.5.1999-8.9.1999		20		56		5975

İŞÇİLERİN EMEKLİ AYLIĞINA HAK KAZANMA KOŞULLARI

Sosyal sigortaların temelini oluşturan aylığa hak kazanma koşullarında ve aylıkların hesaplanmasında farklı kanunların uygulanması ve yapılan değişikliklerde hak kayıplarının yaşanması; giderek sisteme olan güveni azaltmış, norm ve standart birliğini bozan bir uygulamaya dönüşmüştür.

Sosyal güvenlik sistemimizde eşitliği sağlayacak değişikliklere gidilmemiş, çalışılan dönemlerde yürürlükte olan kanun hükümlerine göre emekli aylığına hak kazanma koşulları ve aylıkların hesaplanması, nimet/külfet dengesini bozmuştur

Yaşlılık sigortasından aylığı hak kazanma koşulları, sigorta başlangıcına göre değişmektedir. Buna göre;

- 1.8.9.1999 tarihinden önce sigortalı olanlar,
- 2.8.9.1999 (dahil) ile 30.4.2008 (dahil) sigortalı olanlar,
- 3.30.4.2008 (hariç) sigortalı olanlar.

1.8.9.1999 Tarihinden Önce Sigortalı Olanların Emeklilik Koşulları

4759 sayılı Kanunla yapılan değişiklik sonucunda, 23.05.2002 tarihi itibarıyla belirlenecek olan sigortalılık sürelerine göre, sigortalıların yaşlılık aylığına hak kazanma koşulları yeniden düzenlenmiştir. Aşağıdaki tablolarda kadın ve erkekler için sigortalılık başlangıç tarihlerine göre, mülga 506 sayılı geçici birinci fıkrasının (B) bendine göre aylığa hak kazanma sigortalılık süresi, yaş ve gün sayısı koşulları belirlenmiştir.

SSK'lıların Yaştan Emekli Olma Koşulları

Kadın ve erkek sigortalılar için 15 yıl sigortalı olma, 3600 gün prim ödeme gün sayısına sahip olma ve 50 yaş koşulu, 24.5.2002 tarihinden sonra kademeli bir şekilde yükseltilmiş, 24.5.2011 itibarıyla 58 yaş koşulu aranmaktadır.

Erkek sigortalılar için erkekler için 55 yaş koşulu, 24.5.2002 tarihinden sonra kademeli bir şekilde yükseltilmiş, 23.5.2011 itibarıyla 59 yaş, 24.5.2014 itibarıyla 60 yaş koşulu aranmaktadır.

23/5/2002 tarihinde 15 yıl sigortalılık süresi, 3600 prim ödeme gün sayısı ve kadınlarda 50 erkeklerde ise 55 yaş şartlarını yerine getirenler emekli olma hakkını kazanmışlardır.

Bu tarihte şartları yerine getiremeyenler için ise yerine getirecekleri tarihe göre aşağıda yer alan kademeli geçiş süreci öngörülmüştür.

- 23/5/2002 tarihinde öngörülen şartları yerine getiremeyenler, bu şartları aşağıda belirtilen tarih aralıklarından hangi tarih aralığında yerine getiriyorsa o yaşlarda aylığa hak kazanacaklardır.

- 24/5/2002 ile 23/5/2005 tarihleri arasında yerine getirenler kadın ise 52, erkek ise 56 yaşını doldurmuş olmaları,

- 24/5/2005 ile 23/5/2008 tarihleri arasında yerine getirenler kadın ise 54, erkek ise 57 yaşını doldurmuş olmaları,

- 24/5/2008 ile 23/5/2011 tarihleri arasında yerine

getirenler kadın ise 56, erkek ise 58 yaşını doldurmuş olmaları,

- 24/5/2011 tarihinden sonra yerine getiren kadınlar 58, 24/5/2011 ile 23/5/2014 tarihleri arasında yerine getiren erkekler 59 yaşını doldurmuş olmaları,

- 24/5/2014 tarihinden sonra yerine getiren erkekler 60 yaşını doldurmuş olmaları,

halinde yaşlılık aylığına hak kazanılmaktadır.

2. 8.9.1999 (Dahil) İle 30.4.2008 (Dahil) Sigortalı Olanların Emeklilik Koşulları

-Kadın için 58, erkek için 60 yaşını doldurmak ve 7000 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olmak,

-Kadın için 58, erkek için 60 yaşını doldurmak ve 25 yıldan beri sigortalı bulunmak ve en az 4500 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olmak şartlarından birinin yerine getirilmesi koşuluyla yaşlılık aylığına hak kazanılmaktadır.

3. 30.4.2008 (Hariç) Sigortalı Olanların Emeklilik Koşulları

-30/4/2008 tarihinden sonra ilk defa hizmet akdi ile çalışmaya başlayarak sigortalı sayılanların yaşlılık aylığına hak kazanmalarında 5510 sayılı Kanunla belirlenen şartlar geçerli olduğundan, bu kapsamda olan sigortalıların aylığa hak kazanma koşulları

ağırlaştırılmıştır.

Buna göre, ilk defa 1.5.2008 tarihi itibarıyla sigortalı olanlardan;

- 4/1-(a) sigortalılarına, kadın ise 58, erkek ise 60 yaşını doldurmuş olması ve en az 7200 gün,

- 4/1-(b) ve 4/1-(c) sigortalılarına, kadın ise 58, erkek ise 60 yaşını doldurmuş olması ve en az 9000 gün,

Uzun vadeli sigorta primi ödemesi koşuluyla yaşlılık aylığı bağlanırlar.

Kadın sigortalılar için 58, erkek sigortalılar için 60 olarak öngörülen yaş hadleri, 4/1-(a) sigortalıları için 7200, 4/1-(b) ve 4/1-(c) sigortalıları için 9000 prim gün sayısı koşullarının 28. maddenin ikinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen kademeli süreçte, 1.1.2036 tarihinden sonra yerine getirilmesi halinde, gün koşulunun yerine getirildiği tarih aralığındaki yaş hadleri esas alınarak aylığa hak kazanma koşulları belirlenir.

5510 sayılı Kanunun 28. maddenin üçüncü fıkrasında; ikinci fıkrada belirlenen yaş hadlerine 65 yaş geçmemek üzere, üç yıl eklenmek ve adlarına en az 5400 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş olmak şartıyla da yaşlılık aylığı bağlanırlar.

TÜED ve ÜSKÜDAR BELEDİYESİ'nden Örnek Kampanya

Türkiye Emekliler Derneği (TÜED) Üsküdar Şube Başkanlığımız ve Üsküdar Belediyesi tarafından başlatılan kampanyayla, emeklilerimizin ördüğü, el emeği göz nuru şapka, bere ve eldivenler; Van'ın Edremit ilçesindeki 5 ilkokulun öğrencilerini sevindirdi.

Konuya ilişkin bir açıklama yapan Üsküdar Şube Başkanımız Fatma Önerge, "Edremit'teki 5 okulda 3 Bin'in üzerinde yavrumuza şapka, bere ve eldivenler gönderdik. Üsküdar Belediyemiz de maske ve dezenfektanlar yolladı. Belediye Başkanımız sayın Hilmi Türkmen'e de bu değerli katkılarından ötürü şükranlarımızı sunuyoruz. Daha önce de yine Afrin'de kahramanlık sergileyen Mehmetçiklerimize bereler örüp yollamıştık" dedi.

TÜED Trabzon Şubemizin Korona Endişesi

Türkiye Emekliler Derneği (TÜED) Trabzon Şube Başkan Yardımcımız Ümmügül Çalık, 1 Ekim Dünya Yaşlılar Günü'ne dikkat çeken bir açıklama yaptı. Açıklamasında, "Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de yaşlı hakları konularında farkındalık yaratmak amacıyla belirlenen 1 Ekim Dünya Yaşlılar Günü'nü Türkiye Emekliler Trabzon Şubesi olarak kutluyoruz" dedi. "Yaşlı nüfusumuzun toplam nüfus oranı hızla arttığı ülkemizde, yaşlılarımızın toplumsal yaşama aktif olarak katılabilmeleri, ekonomik haklara sahip olabilmeleri ve sosyal-kültürel aktivitelerini sağlıklı bir şekilde yerine getirebilmeleri için sağlıklı bir ortama ihtiyaç duyulmaktadır." diyen

TÜED Trabzon Şube Başkan Yardımcısı Ümmügül Çalık, korona virüsüyle ilgili endişelerinden bahsetti;

"Yaşlılarımızı ilgilendiren bir diğer önemli konu da koronavirüs salgınıdır. Aylardır dünya gündeminin birinci sırasında yer alan yeni tip koronavirüs (COVID-19), 11 Mart 2020'den beri ülkemizde de görülmesinden bu yana hem toplum sağlığını hem de sağlık sistemimizi olumsuz yönde etkilemiştir. Virüsün en çok yaşlı ve sağlıksız bireyleri tehdit ediyor olması da bir diğer önemli sorundur. Bu noktada virüsle mücadele konusunda toplumumuzda %9,1'ini oluşturan yaşlılarımız, hastalıktan en çok etkilenen kesimdir. Bu nedenle COVID-19'un yarattığı tahribatla mücadele noktasında yaşlılarımızın yaşadığı sorunlar iyi analiz edilmeli ve en kısa sürede çözüme kavuşturulmalıdır. Nüfusumuzun giderek yaşlanmasından dolayı sağlık, sosyal güvenlik, sosyal çevre, iş olanakları ve sosyal kültürel faaliyetlerine kadar doğrudan ve dolaylı yoldan değişime uğrayan tüm konulardaki çalışmalar hassasiyetle yürütülmeli ve ülkemizdeki yaşlılarımıza maksimum fayda sağlayacak şekilde dizayn edilmelidir" dedi.

Ümmügül ÇALIK:

"COVID-19'un yarattığı tahribatla mücadele noktasında yaşlılarımızın yaşadığı sorunlar iyi analiz edilmeli ve gerekli tedbirler alınmalıdır..."

Çaycuma Şubemizden İzmir İçin Dayanışma Örneği

Türkiye Emekliler Derneği İzmir'e yardım gönderdi...

Türkiye Emekliler Derneği Çaycuma Şubesi tarafından, deprem yaşanan İzmir'e yardım gönderildi.

TÜED Çaycuma Şubesi Başkanımız Nizamettin Eyidoğan; "İzmir ilimizde meydana gelen ve bütün Türkiye'yi hüznü boğan deprem felaketinden dolayı Çaycuma Kaymakamlığı'nın başlatmış olduğu yardım kampanyasına, Türkiye Emekliler Derneği Çaycuma şubesi olarak bizde bir nebze olsun katkı sunmaya çalıştık. Gıda paketlerimizi Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı'na teslim ettik. Bu günler, dayanışma ve birlik günleridir" dedi.

COVID-19'LA MÜCADELE SÜRECİNDE, ÜLKEMİZDE YAŞANAN GELİŞMELER

YENİ EKONOMİK PROGRAM YAYINLANDI

Orta Vadeli Programlar kapsamında "Yeni Ekonomi Programı" (YEP) yayımlandı. Covid-19 salgınının tüm ülkeler gibi ülkemiz ekonomisini de olumsuz yönde etkilediğine yer verilen programda, büyüme beklentilerinde belirsizliklerin sürdüğüne, enflasyonun hedeflerin üzerinde gerçekleşeceğine ve iç ve dış dengelerin de bozulduğuna yer verildi.

Yeni Ekonomik Program'da 2019 ve 2020 yılları göstergeleri

	2019 Program	2019 Gerçekleşme	2020 Program	2020 Gerçekleşme Tahmini
GSYH (Milyar TL)	4.450	4.320	4.872	4.851
GSYH Büyüme (%)	2,3	0,9	5,0	0,3
Cari Denge (Milyar Dolar)	-26	8,8	-9,6	-24,4
TÜFE Yılsonu (%)	15,9	11,8	8,5	10,5
Bütçe Harcaması (Milyar TL)	961,0	1.000,0	1.095,5	1.212,3
Bütçe Gelirleri (Milyar TL)	880,4	875,3	956,6	973,1
Bütçe Dengesi (Milyar TL)	-80,6	- 124,7	-138,9	-239,2

YURTDIŞINDA GEÇEN SÜRELERİN BORÇLANDIRILMASI VE DEĞERLENDİRİLMESİNE İLİŞKİN YÖNETMELİKTE DEĞİŞİKLİK YAPILDI

Yapılan değişikliklerin özeti şu şekildedir:

Yurt dışı borçlanmasına ait süreler 5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine göre Bağ-Kur kapsamında geçmiş sigortalılık süresi olarak kabul edilir. Borçlanma tutarı, başvuru sahibince seçilen prime esas günlük kazancın % 45'inin borçlanılmak istenilen gün sayısı ile çarpımı kadardır.

Sosyal güvenlik sözleşmesi yapılmış ülkelerdeki sigortalılık sürelerini borçlananların, sözleşme yapılan ülkede ilk defa çalışmaya başladıkları tarih, ilk işe giriş tarihi olarak dikkate

alınmaz.

Türkiye'deki sigortalılığın başlangıç tarihinden önceki sürelerin borçlandırılması halinde bu süreler 5510 sayılı Kanununun 41 inci maddesinde yer alan hükümler esas alınarak Türkiye'deki sigortalılık başlangıç tarihinden, Türkiye'de sigortalılık yok ise borçlanma tutarının tamamen ödendiği tarihten, sigortalı ölmüş ise ölüm tarihinden geriye götürülen sürelerle ilgili aylara mal edilir." Sosyal güvenlik sözleşmelerine göre Türkiye'ye transfer edilen primlere ait gün sayıları, 5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında değerlendirilir.

2021 BÜTÇESİ TBMM'YE SUNULDU

2021 bütçesi görüşülmeye başlandı. 2021 bütçesi GSYH içindeki payı yüzde 23,4'tür. Milli gelirin 4'de birine yakını bütçe ile harcıyor. Bu pay aynı zamanda bütçe politikasının ne kadar önemli olduğunu gösteriyor. Bütçe açığının bütçe giderlerine oranı yüzde 18,2 olarak öngörülmesiyle borçlanmaya gidileceğinin de bir göstergesidir. 2021 yılında bütçe giderleri 1 trilyon 346,1 milyar lira, gelirleri 1 trilyon 101,1 milyar lira, vergi gelirleri 922,7 milyar lira, bütçe açığı 245 milyar lira olarak öngörüldü.

Vergi gelirleri içerisinde en büyük gelir 213,7 milyar lira ÖTV'den elde edilecek. Gelir vergisi 195,3 milyar lira olarak öngörülmüş, aslan payı ücretlilerden elde edilecek. Bütçede en büyük pay 211,4 milyar lira eğitime ayrıldı. Eğitim, çocuklarımızın ve ülkemizin geleceğini güvence altına alan bir haktır.

Toplanan vergiler hizmet olarak topluma döndüğünde bir anlam taşır ve bütçelere sosyal devlet bütçesi olarak bakılır. Sosyal devlet bütçesinde emeklilere insanca yaşamaya yetecek bir aylığın ödenmesinin güvencesi verilmelidir.

GIDA FİYATLARINDAKİ ARTIŞ, EMEKLİNİN MUTFAĞINA YÜK GETİRDİ

418 madde üzerinden hesaplanan tüketici fiyat artışlarına göre emekli aylıklarına yapılan zamlar, emeklilerimizin harcama kalemleriyle kıyaslandığında, bu artış sisteminin emeklilerimizi

koruyan bir endeks olmadığı net bir şekilde görülmektedir.

Emeklinin marketlerden, çarşı-pazardan harcamaları için ödediği tutarların TÜİK'in derlediği fiyatların oldukça üzerinde olması, tüfe oranlarına olan itirazı ve güvensizliği artırmaktadır.

TÜİK'in hesaplamalarına göre 2020 Ekim ayında tüketici fiyatları yüzde 2,13 oranında arttı. Buna inanan bir emekli bulamazsınız.

TÜİK'nin hesaplamalarına göre gıda ve alkolsüz içecekler yıllık enflasyonu Ekim ayında 1,56 puan artarak yüzde 16,51'e yükseldi. Ekmek ve tahıllar yüzde 2,66; diğer işlenmiş gıda grubunda yüzde 1,91 oranında aylık fiyat artışı görüldü. Katı ve sıvı yağlar aylık yüzde 5,88 oranında fiyat artışıyla emeklinin bütçesine ek yük getiren harcama kalemleri oldu.

ENFLASYON AVRUPA'NIN DA GÜNDEMİNDE

Almanya hükümeti yeni kısıtlamalardan etkilenen şirketlere 10 milyar euro tutarında bir yardım paketi hazırlıyor

Kaynaklar Reuters'e verdiği demeçte, Almanya'nın federal hükümeti ve eyalet başbakanları, yeni bir tecrit tedbiri nedeniyle kapanmaya zorlanan firmaları tazmin etmek için 10 milyar Avro'ya (11,82 milyar Dolar) varan yeni bir korona virüs yardım paketi üzerinde anlaştılar. Küçük ve orta ölçekli firmaların Kasım ayında satışlarının % 75'ini alacaklarını söyledi. Büyük şirketler, gelecek ay kaybedilen gelirlerin % 70'ini alacak.

Salgın önlemleri, enflasyonda zorluklar yaşattı

Covid-19 nedeniyle sokağa çıkma yasağı, işyeri kapanması, sosyal mesafe uygulamaları gibi önlemlerin alınması tüketici fiyatlarındaki değişimi hesaplamada zorluklar yaşattı. Ev harcamalarındaki artış ve seyahat kısıtlamalarından doğan uçak-tren-otobüs kullanımların birden durması, işlerini kaybedenlerin harcamalarının da azalmasıyla korona öncesi fiyat harcamalarıyla büyük farklar oluştu. Mevcut Tüketici Fiyatı Endeksi hesaplamalarında kullanılan harcama modellerinin bu ani değişiklikleri karşılamaktan oldukça uzak kalmaktadır.

İngiltere'de kadınlar emeklilik yaşındaki artışa karşı

Yaklaşık dört milyon kadın, hükümetin Mart 1950'den sonra doğan kadınlar için emeklilik yaşını 60'tan 66'ya çıkarmasından etkilendi. Yaş artışı 2010'da hızlandı ve 2018'de kadınların 65 yaşında erkeklerle eşitliğe ulaştığını gördü. Kadınların, değişiklikler nedeniyle kaçırdıkları emeklilik maaşlarının geri ödenmesini isteyen bir kampanya grubu olan BackTo60 (60'a

Geri Dön), hükümete karşı dönüm noktası olan Yüksek Mahkeme savaşını kaybetti - ancak Temmuz sonunda karara itiraz etti.

Kadınlar, emeklilik yaşının yükselmesinden etkilenen karar konusunda son derece endişeliler.

Solihull'da yaşayan 60 yaşındaki bir kadın, "1950'lerde doğmuş kadınlar olarak umudumuz olmadığı için oldukça endişeliyiz. Hükümet tarafından o kadar darbe aldık ki, bir kez daha hayal kırıklığına uğramayı neredeyse bekliyoruz." dedi.

Uzmanlar uyarıyor: "Finansal geleceğinizi görmekten gelmeyin"

Aegon tarafından yapılan bir araştırma, çalışanların artık maaşlarıyla otomatik olarak biriktirdiği, hükümet ve işverenleri tarafından doldurulduğu anlamına gelen devasa bir plana rağmen, her 10 kişiden birinin hala emeklilik birikimine sahip olmadığını gösteriyor. Emeklilik birikimine sahip olanların dörtte biri kazançlarının ne kadar olduğunu bilmiyor ve üçte birinden fazlası, işi bıraktıktan sonra ne kadar yaşayacağını hesaplamaya çalışmakla hiç uğraşmıyor. Elde edilen veriler, her 10 kişiden sadece dördünün emekli olmaya gücünün yeteceğini düşündüğünü, dolayısıyla çalışan emeklilerin sayısının arttığını gösteriyor. Ancak birikimi olan ve ne kadarına sahip olduklarını bilenler arasında bile, paralarının nerede olduğu ve istedikleri emekliliği elde etmek için parayı nasıl yönetmeleri gerektiği konusunda büyük bir bilgi boşluğu var. Bu sorunları ortan kaldırmak için şimdi harekete geçin, bir plan yapın ve tasarruf etmeye başlayın yönünde değerlendirmeler yapılmaktadır.

COVID 19: İSVİÇRE

İsviçre ekonomisini desteklemek için toplam 73 milyar İsviçre Frangı (2019 GSYİH'nın yaklaşık % 10,4'ü) tutarında çeşitli yardım paketleri açıklandı.

Karantina nedeniyle veya çocuklarına bakmak için mesleki faaliyetlerine ara vermek zorunda kalan çalışanlar için kazanç kaybı ödenekleri, Etkilenen şirketler ve serbest meslek sahipleri tarafından sosyal sigortaya katkı paylarının ödenmesini geçici olarak ve faizsiz olarak erteleme olanağı,

Çalışanlar için zor durumlarda kalanlar için gelir kaybı ödenekleri: okulların kapanması; bir doktor tarafından emredilen karantina; halka açık bağımsız bir kuruluşun kapatılması ve bağımsız sanatçılar,

Şirketler ve etkilenen serbest meslek sahipleri tarafından sosyal sigortaya katkı paylarının ödenmesini geçici ve faizsiz olarak erteleme imkânı.

COVID 19: İZLANDA

Hane halkı ve firmalar üzerindeki baskıyı hafifletmek ve ekonominin toparlanmasına yardımcı olmak için parlamento tarafından onaylanan üç mali tedbir paketi (ilki 1,6 milyar ABD doları veya GSYİH'nın yüzde 8'inin biraz altında ve ikincisi 420 milyon ABD doları tutarındadır.)

Hane halklarını ve firmaları desteklemeye yönelik temel önlemler arasında vergi indirimleri, ertelemeler ve zarar mahsupları, artan işsizlik yardımları, çocuk ödenekleri, karantina hibeleri, uygulanabilir firmaların iflasını önlemek ve işçi haklarını korumak için firmaların işten çıkarma maliyetlerine devlet katkıları, küçük işletmeler, yenilikçilik ve savunmasız gruplar için destek ve korumalar bulunmaktadır.

Üçüncü bir dalga nedeniyle, kısıtlamalar 5 Ekim 2020 Perşembe günü ulusal düzeyde sıkılaştırıldı ve 31 Ekim 2020 Cumartesi günü daha da sıkılaştırıldı. Ulusal kısıtlamalar, 10 ve iki metreden uzun grupların toplanmasını yasaklayan bireyler arasında sosyal mesafeyi içermektedir. Ülke genelinde barlar ve kulüpler kapalıdır. Tüm spor aktiviteleri ve sanat gösterileri yasaklanmıştır ve içki ruhsatına sahip restoranlar saat 21.00'de kapanmalıdır.

COVID 19: FRANSA

Gayri safi yurtiçi hasılanın % 11 oranında daralması ve bu yıl 800.000 kişinin işten çıkarılması beklendiği için, 3 Eylül 2020'de 100 milyar Euro değerinde bir teşvik paketi sunuldu.

2020 baharından beri uygun tüm pozisyonlar için uzaktan çalışmak zorunlu bir kuraldı. Belirli pozisyonlar için uzaktan çalışmanın uygulanması imkânsız olduğu zaman işveren, faaliyetin sürdürülmesini, şirkete gelmesi gereken çalışanların sağlık ve güvenliğini koruyacak şekilde organize etmek zorundaydı.

COVID 19: LİTVANYA

Hükümet, pandeminin etkilerini hafifletmek için 2,5 milyar Euro'luk bir ekonomik canlandırma planı başlattı. Sağlık sisteminin salgın karşıtı çabalarla başa çıkma ihtiyaçları, devletten ve Devlet rezervinden ve ayrıca zorunlu sağlık sigortası rezervinin borçlanıp

kullanılmasıyla finanse edilecektir. Hükümet, işten çıkarmaları ve serbest meslek sahiplerini tercih etmeyen işverenleri desteklemek için işletmeleri sübvansiyon etme ve uzun vadeli işsizlik fonunu kullanma olanağını açma sözü verdi. Ek olarak, sermaye kredileri ve kısmi faiz tazminatına ilişkin tedbirler dikkate alınmıştır.

1970 - 2020

TÜED TARİHİNDEN SAYFALAR -X-

**KURUCU GENEL BAŞKAN SADİ HEPER,
4-5 KASIM 1974 TARİHİNDEKİ 2. OLAĞAN GENEL KURULDA,
CEMİYETİN VE EMEKLİLERİN TALEPLERİNİ SIRALAR... (6)**

16- Sosyal Güvenlik Müesseselerinde Birlik:

Gün geçtikçe, nüfus artışına paralel olarak memleketimizde her sınıf emeklinin mevcudunda büyük artışlar olmaktadır. Ancak, değişik kanunlarla ve değişik zamanlarda kurulan sosyal güvenlik müesseselerimiz, mevzuatları itibariyle kapsamındaki emeklilere farklı muameleler uygulamaktadır. Birinde verilen haklar, diğerinde esirgenmekte veya kısıtlanmaktadır. Bu durum ise tüm emekliler arasında üzüntü ve haklı sızlanmalara sebep olmaktadır. Bu durum göz önüne alınarak, bütün emekliler arasında, sosyal adalet ve eşitlik temini bakımından; TC Emekli Sandığı, SSK, Bağ-Kur ve özel kanunlarla kurulu diğer tali sandıklar yönetiminin bir bakanlığın emri altında toplanmasını, yani Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın kurulmasını, her türlü menfaatin taksim ve tevziinde eşitlik prensibinin hakim kılınmasını teklif etmiş bulunuyoruz. Bugünkü dağınık durum, yurdumuzda sosyal güvenlik siyasetinin perişan halini ifade etmesi dolayısıyla çok ilginçtir. Yurdumuzda gittikçe yoğunluk kazanan iş ve çalışma hayatı ve bunlardan doğan sorunlar, Çalışma Bakanlığı'nın kapasitesini tamamıyla doldurmaktadır. Bu bakımdan Çalışma Bakanlığı, sosyal güvenlikle ilgili hususlara zaman ayırma imkanına sahip olamamaktadır.

17- Şubelerimizden Havale Edilen Muamelatın Sigortada Takibi ve Tahsis İşlemleri:

SSK'nın çalışmalarındaki ahenk, bildiğiniz gibi memleketinizde dillere destan vaziyettedir. Bir maaş tahsisi 6 ay ile 3 yıl arasında bitebilmektedir. Verilen bir sihihi kurul kararı, 11 ay sonra menziline bulmaktadır. Bu gerçekleri duymayan ve bilmeyen kalmadığı gibi, sigortayı uyarma konusunda da her çareye başvurulmuştur. Fakat, bir hızlanma olmadığına göre, demek ki elde olmayan bir sebepten yani metot hatasından olsa gerektir bu ağırlık. Her halde kurumumuz bir hamle ile bir metot değişikliği yaparak yıllık muameleleri aylığa indirir. Her müessesede yapılan reorganizasyon

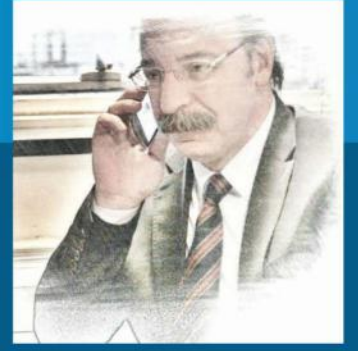
elbette buraya da girecektir. Şubelerimizden takibi istenerek bize gelen muamelata ait yazıların sigortada takip ve araştırmasını yapabilmemiz için, SSK yetkililerinden izin istedik. Ve bunu halef selef olan Genel Müdürlerden ısrar ve defaatle rica etmiş isek de, netice alamadık. Bizim aklımızın ermediği ve onların esirgenirken, simsarlara fırsat verilmekte ve aylak insanlara kazanç yolu açılmasına sebep olunmaktadır. Biz bu konuda halen bir işaret beklemekteyiz.

18-Emekliler Arası Birlik ve Beraberliğin Güçlendirilmesi:

İçinde yaşadığımız çağ, insanları nemelazımcılıktan ve idare-i maslahatçılıktan ayırıp, birlik ve beraberlik içinde, karşılıklı yardımlaşmaya zorlamaktadır. Birçok teşekküllerde bu tatbikatın toplum yararına işlediğini ve olumlu sonuçlar verdiğini görmekteyiz. Bu cümleden olarak; Sendikalar, Ticaret Odaları, Esnaf Teşekkülleri, Barolar, Etibba Odaları (Tabip Odaları) ve Şoförler Cemiyeti gibi, birçok sosyal kuruluşlar mensuplarından sağladığı gelire güçlü birer organ haline gelmektedirler. Madem ki hak ve menfaatlerin düzenli bir sistem içerisinde korunması asıldır, o takdirde memleketimizde yeni taazzuv etmekte olan işçi emeklileri topluluğunun da birlik ve beraberlik haline gelmesini, bazı önemli sosyal hizmetlerin

Mehmet Emin TANGÖREN
TÜED Basın Danışmanı

tuedbasin@gmail.com

emeklinin gündemi

kendiliğinden doğmasını hükümetlerimizin desteklemesi ve hatta zorlamasının gereğine inanmaktayız. Sendikalar kanununa göre işçi, sendika üyesi olmakla yükümlü değildir. Ancak, sendikal haklardan yararlanması bakımından sendika üyeliğini bizzat arzularak, o birlik ve beraberliğe katılmaktadır.

Emeklilerin de birlik ve beraberliği, karşılıklı yardımlaşma ve dayanışması birçok sosyal konularına kolaylıkla çözüm getireceği düşüncesindeyiz.

Bu cümleden olarak, emeklilerin SSK dahi ve hastaneye müracaat gibi işlemlerinde cemiyet vizesi gibi bir bağlantı mecburiyeti konulduğu takdirde, bütün emekli bu teşkilat altında toplanacak ve bunlardan sağlanan gelire, huzur evleri, dinlenme kampları, küçük çapta sağlık tesisleri gibi sosyal hizmetlerin tahakkuk etmesiyle, hükümetin sosyal güvenlik politikasına katkıda bulunacak ve dolayısıyla Türk İşçi Emeklisine de batılı anlamda bir yaşantı sağlanacaktır. Bu önerimiz değer bulduğu takdirde, toplum hizmetini geliştiren cemiyetimizin, belirli bir statü ve denetim altında memlekete önemli hizmetler göreceği kanısındayız.

SADİ HEPER:

"Bütün emekliler arasında, sosyal adalet ve eşitlik temini bakımından; TC Emekli Sandığı, SSK, Bağ-Kur ve özel kanunlarla kurulu diğer tali sandıklar yönetiminin bir bakanlığın emri altında toplanmasını, yani Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın kurulmasını, her türlü menfaatin taksim ve tevziinde eşitlik prensibinin hakim kılınmasını teklif ediyoruz."

Korona Virüs Avrupa'nın Emeklilik Sistemlerini Tehdit Ediyor

Etkili bir tüketici grubuna göre, koronavirüs salgını, Avrupa'daki emeklilik sistemlerine bir darbe indirdi ve politika yapımcılara, onlarca yıllık bir emeklilik krizinden kaçınmak için reformlar getirmeleri için baskı yarattı.

İşsizlikteki büyük artışlar, devlet emekli maaşlarını finanse etmek için kullanılan vergi gelirlerini küçültmüş ve işverenler ve bireyler tarafından yürütülen emeklilik tasarruf programlarına katkıları azaltmıştır. Aynı zamanda, faiz oranlarındaki indirimler ve yeni devlet destekli tahvil alım programları, emeklilik fonlarının sabit getirili yatırımlarından elde ettikleri geliri azaltmıştır.

Avrupalı tasarruf sahiplerini temsil eden Better Finance'in Genel Müdürü Guillaume Prache, ekonomik dalganmaların ve salgına yanıt olarak hükümetler tarafından alınan acil önlemlerin, emeklilik tasarruflarının uzun vadeli değerini yok etmek için "mükemmel karışımı" temsil ettiğini söyledi.

Prache, "Hükümetler, AB üye devletlerinin borç maliyetlerinin yapay olarak azaltılması lehine, negatif faiz oranları ve devasa kamu borcu alımları şeklinde benzeri görülmemiş sübvansiyonlar vererek emeklilik tasarruf sahiplerinin korunmasını açıkça feda etmeyi seçtiler" dedi.

Covid-19'dan önce bile, tasarruf sahipleri, emeklilikleri için yeterli gelir elde etme zorluklarıyla karşı karşıya kaldılar. Better Finance, 18 Avrupa ülkesinden 20 yıla kadar özel emeklilik verilerini inceledi ve öz sermaye takip fonunun, emeklilik ürünlerinin büyük çoğunluğundan daha iyi performans gösterdiğini ve yüksek ücretlerin, tasarruf sahiplerinin getirilerini azalttığını buldu.

Avrupa'daki Emeklilerin Ekonomik Refahı Araştırması

Finlandiya Emeklilik Merkezi'nde yapılan araştırmaya göre emeklilerin gelirleri son 20 yılda iyileşti. Bu durum, gelirin en önemli göstergelerine bakıldığında belirgindir. Emeklilerin ücretli çalışanlara göre mali durumu değişmeden kalmıştır. Kural olarak, engelli emeklileri, bekâr emekliler ve yaşlı kadınlar en düşük gelire sahiptir.

Daha yüksek harcanabilir gelir

2017'de emeklilerin ortalama geliri yılda 21.800 Euro veya ayda yaklaşık 1.800 Euro idi. 2000 yılına kıyasla, gelir reel olarak yüzde 40 arttı.

Emeklilerin geliri, ücretli çalışanların ve serbest meslek sahiplerinin gelirinin yaklaşık yüzde 69'unu ve toplam nüfusun gelirinin yüzde 84'ünü oluşturmaktadır.

Ekonomik durum, emeklilerin diğer nüfus gruplarına göre konumunu etkilemektedir. Ekonomik büyüme sırasında, istihdam oranları ve ücretler yükseldiğinde, emeklilerin çalışan nüfusa göre konumu zayıflar. Bir durgunluk sırasında ise, gelişme tam tersidir ve emeklilerin durumu çalışan nüfusa göre iyileşir.

Emeklilerin geliri, eşdeğer gelire göre değerlendirilir. Eşdeğer gelir, hane halkının tüketim birimi başına harcanabilir gelirini gösterir. Eşdeğer gelir, gelir araştırmasında yaygın olarak kullanılan bir kavramdır. Eşdeğer gelir hesaplanırken, hane halkının ödediği vergi ve harçların yanı sıra bir hanenin tüm üyelerinin brüt geliri de dikkate alınır. Bununla birlikte, farklı büyüklükteki haneler doğrudan karşılaştırılabilir değildir. Bu nedenle hane geliri, tüketim birimi ölçeğinde üyeye özgü eşdeğer gelire dönüştürülür. Hesaplama üye sayısı ve hanenin yapısı dikkate alınır.

Emekliler için en önemli gelir kaynağı emeklilik maaşı

Düşük, orta ve yüksek gelirli emekliler var. Gelir düzeyi, gelir yapısında da belirgindir. Ortalama geliri olan emekliler için, kazançla bağlı emeklilik brüt gelirlerinin yüzde 80'ini oluşturur. Ulusal emeklilik, kazançlar, sermaye geliri ve diğer sosyal yardımlardan elde edilen gelirin her biri yüzde 5'ti. Ortalama geliri olan emekliler brüt gelirlerinin yüzde 20'si kadar vergi ve harç öderler.

En düşük gelire sahip ondalık dilimde yer alan emeklilerin geliri, ortalama gelire sahip emeklilerin üçte birinden daha azdır. Kazançla ilgili emekli maaşları, brüt gelirlerinin yaklaşık yarısını oluşturur. Diğer yarısı, ulusal emekli maaşı ve emekliler için kira yardımı ve gelir desteği gibi diğer sosyal yardımlardan oluşur. Brüt gelirlerinin nispeten küçük bir kısmını vergilerde öderler.

En yüksek gelire sahip ondalık dilimde yer alan emeklilerin geliri, ortalama gelire sahip emeklilerinkinden 1,5 kat daha fazladır. Kazançla ilgili emekli maaşlarına ek olarak, kazançlar ve sermaye geliri onlar için önemli bir gelir kaynağı oluşturur. Brüt gelirlerinin üçte birinden biraz daha azını vergi olarak öderler.

Yoksulluk riski, emekliler için diğer nüfus grupları ile aynıdır. 2017 yılında, emekliler için yoksulluk oranı (% 60 sınırla), toplam nüfustan biraz daha yüksek olan yüzde 14,1 idi. Yüzde 50'lik bir sınırla, emekliler için yoksulluk oranı toplam nüfustan biraz daha düşüktü.

2000 yılına kıyasla emeklilerin yoksulluk oranı biraz azaldı. Toplam nüfusun yoksulluk oranı neredeyse hiç değişmedi.

Emekliler arasında, düşük gelirli insanların payı, toplam nüfus içinde olduğundan daha büyük ölçüde zaman içinde değişir. Farklılık, düşük gelir sınırının nasıl değiştiğine bağlıdır, çünkü genel nüfusun aksine, emekliler arasındaki gelir dağılımı yüzde 60 sınırına daha yakından odaklanmaktadır. Bu şekilde, düşük gelir sınırlarındaki değişiklikler, en çok düşük gelirli emeklilerin sayısını ve dolayısıyla emeklilerin yoksulluk oranını etkiler. Yüzde 50 sınırı kullanılırsa, zaman içindeki değişim daha azdır.

Yoksulluk oranı, yoksulluk sınırının altına düşen nüfusun payını (toplam nüfusa göre) gösterir. AB tarafından resmi olarak uygulanan yoksulluk sınırı, tüm hane halklarının eşdeğer medyan gelirinin yüzde 60'ı olarak belirlendi. OECD, yoksulluk sınırını yüzde 50 olarak belirledi.

Emeklilerin geliri hakkında daha fazla araştırma Finlandiya Emeklilik Merkezi'nde yapılan araştırmanın amacı, emeklilerin gelirine çok yönlü bir bakış açısı sağlamaktır. Bu, gelirin birçok farklı açıdan incelenmesini gerektirir. Emeklilik seviyeleri üzerinden ve gelir araştırmalarında standart göstergeler kullanılarak incelenmelidir: harcanabilir gelir, tüketim, servet, algılanan gelir ve maddi yoksulluk.

**Avrupa devletleri,
emekli maaşlarını
finans etmek için kullanılan
vergi gelirlerini küçülttü ve
işverenler ya da bireyler
tarafından yürütülen
emeklilik tasarruf
programlarına katkıları
azalttı.**

Namık TAN
TÜED
Araştırma Müdürü

SOSYAL GÜVENLİK HUKUKU KÖŞESİ

AYIN YORUMU

2021 YILINDA İNTİBAK YAPILMALI VE EMEKLİ AYLIKLARI EŞİTLENMELİ

2021 Bütçesi TBMM'de görüşülmeye başlanmıştır. 68 programdan oluşan bütçenin dağılım kalemlerine bakıldığı zaman, intibaka ve bayram ikramiyelerine ilişkin bir değerlendirmeye yer verilmemesi, önemli bir eksikliklerdir. Sosyal güvenlik ülkemizin en kapsamlı koruyucu şemsiyesidir. İstihdam, sosyal güvenliğin gelirini ve geleceğini güvence altına alan ve çalışma çağındaki her bireyin erişmesi gereken bir hak.

Sosyal güvenlik mevzuatında yapılan değişikliklerle aylığa hak kazanma koşullarında ve aylıkların hesaplanmasında farklılıklar öngörülmüştür. Sosyal güvenliğin normu, eşitlik demektir. Anayasamıza ve onayladığımız sosyal güvenlikle ilgili 102 sayılı ILO Sözleşmesine aykırılık teşkil eden 4447 ve 5510 sayılı Kanunların yeniden değerlendirilmesi ve intibakla birlikte

değişikliklerin yapılması, sosyal devlet olmanın da bir yükümlülüğü olarak görülmelidir. Sorunu erteleme yerine çözüm bulunmalıdır. Emekli aylıklarının hesaplanmasındaki karma sistem emekli aylıklarının bütünlüğünü bozduğu gibi kayıpları da artırmıştır. Bu gerçeği gören Hükümet, 2019 yılında en az aylık ödemesini 1.000 TL, 2021 yılında 1.500 TL olarak belirleme yoluna gitmiştir. Asgari ücretin altında kalan emekli aylıkları asgari ücrete yükseltilmeli, intibak ile birlikte prim kazancı ve prim ödeme gün sayıları eşit olanların aylıklarındaki farklılıklara intibak yapılarak son verilmelidir. 2000 öncesi ve 2000 sonrası sigortalı çalışması olanlara karma emekli aylığı hesaplaması üzerinden aylık bağlanması yerine tek bir kriter üzerinde emekli aylıkları hesaplanmalı ve eşitlik sağlanmalıdır.

**Asgari ücretin
altında kalan
emekli aylıkları
asgari ücrete
yükseltilmeli.**

Siz Sorun... Biz Cevaplayalım...

SORU: Ekim ayında eşimi kaybettim. Ölüm aylığının bağlanmasında iki gün prim eksikliği nedeniyle tarafıma aylık bağlanmamıştır. Eşim uzun yıllar çalışmış olmasına rağmen sigorta primlerinin yatırılmamasının zararını yaşıyoruz. 20 yıl sigortalılık süresi olan eşimin prim ödeme gün sayısı 898 olarak hizmet dökümünde yer almaktadır. İki gün prim eksik olduğundan aylık bağlanamıyor. Devletimiz, sigortalı çalıştırmayı tam olarak denetlemiyor. İşverenler kadar devletin de sorumlu olduğunu söylemek istiyorum. Sigortalılar, işten atılma korkusuyla sesini çıkaramıyor. Sigortasız çalıştırmanın cezasını devlet ve millet olarak yaşıyoruz. İki gün için borçlanma hakkı tanınmaz mı? Başkalarına muhtaç olmadan yaşayalım?

CEVAP: Ölüm Aylıklarında Borçlanma Kriterleri Yeniden Değerlendirilmeli: Sosyal güvenlik kanunlarının sık sık değiştirilmesi ve aylık bağlanma koşullarının zorlaştırılması, sizin gibi durumda olanları aylıksız bırakmaktadır. Ekim 2008 öncesinde askerlik borçlanmasıyla primlerini 900 güne tamamlayanlara ölüm aylığı bağlanmaktaydı. Ekim 2008 sonrasında yürürlüğe giren 5510 sayılı Kanunla, ölüm aylıkları iki koşula bağlanmıştır; fiili çalışmasıyla 900 gün ödenmesi veya borçlanmayla 1800 prim ödeme günü olan sigortalının hak sahiplerine aylık bağlanması düzenlenmiştir. Yapılan değişiklikler eşitlik bozulmuş, ölüm tarihlerine göre aylıkların bağlanmasında farklılıklar getirilmiştir. 2008 Ekim sonrasındaki ölen sigortalıların hak sahiplerinin mağdur edildiği bir süreç yaşanmaktadır. Ekim 2008 sonrasında ölen sigortalılara askerlikle sınırlı kalmayan borçlanma hakkı verilmelidir. Borçlanma yapıldığında, ölen sigortalılar arasında aylık bağlanmasında eşitlik sağlanacaktır. Sosyal güvenlik ve sosyal devlet böylesine günlerde aranır. İnsanları çaresiz bırakmanın sosyal devlette yeri yoktur. Kanun değişikliklerinde eşitliği öngörmeyen düzenlemelerin getirdiği sorunlar ile karşılaşılmaktadır. 5510 sayılı Kanunun müzakere aşamasında bulunan bir uzman olarak yetkililerle paylaştığım konulardan birisi de ölüm aylığı koşullarının korunması yönündeydi. Esnek çalışan, mevsimlik ve sezonluk çalışan insanların prim ödeme gün sayıları sınırlı kalmaktadır. Bu insanların korunması ve aylıklara erişilme koşullarının çalışma biçimleriyle uyumlu olması gerekir. Sigorta mevzuatımız, prim ödeme koşullarını düzenlerken her bir insanımızın sürekli çalışacağı öngörülmüştür. Bu düzenleme hayatın gerçekleriyle bağdaşmamaktadır. Ölen sigortalımızın hak sahibi olan eşi ve çocukları da buna itiraz etmektedir. İki gün gibi özel durumlarda borçlanma hakkının tanınması ve mağduriyetlerin giderilmesi esas olmalıdır. SGK, bu tür haksızlıkların yaşanmaması için gerekli olan düzenlemelere gitmeli ve bu kapsamda olanların sorunlarına çözüm getirmelidir.

SORU: Sigorta başlangıç tarihim 1 Mayıs 2006. 9 yıl SSK hizmetim bulunmaktadır. 5 yılda esnaf olarak Bağ-Kur sigortalıyım. Pandemi nedeniyle işlerimiz iyi gitmiyor. Prim ödeme gücüm kalmadı. Devletimiz bu konuda bir teşvik vermez mi? Örneğin, 6 ay primlerimizi devletimizin ödemesi mümkün olmaz mı? Emekli olma koşullarımla ilgili bilgi verirseniz memnun olacağım.

CEVAP: Sosyal Yardım Paketlerinin Kapsamı Genişletilmeli: Pandemi dönemi ile birlikte esnafımızın gelir kaybı giderek büyümüş; kirada olan esnafımızın ekonomik zorlukları artmıştır. Devletimizin işyerlerinde çalışan işçilerin kısa çalışma ödeneği alması veya ücretsiz izin uygulamalarıyla işletmeler ve istihdam korunmaya çalışılmıştır. Bağ-Kur primlerinin ertelenmesi tek başına bir çözüm olmamıştır. Pandemi devam ettiği için ekonomik kayıplarda devam etmektedir. Devletimizin böylesine dönemlerde sosyal destek paketleriyle her kesime yardım yapması gerekir. Örneğin, kısa çalışmanın uygulandığı sürelerle ilişkin BAĞ-KUR sigorta primlerinin ödenmesi yoluna gidilmelidir. İşverenlere sağlanan istihdam prim teşvikleri gibi esnafımızın belli bir süre ile primlerinin ödenmesi sağlanmalıdır.

Emekli olma seçeneklerini ve şartlarımızı şu şekilde sıralayabiliriz.
1) Prim ödeme gün sayınız 9000 güne tamamlandığında 60 yaşında; 5400 güne tamamlandığında 62 yaşında Bağ-Kur'dan emekli olabilirsiniz.
2) SSK'dan emekli olmanız için son yedi yılda 1260 gün işçi olarak bir başka işyerinde çalışmanız ile birlikte 7000 güne tamamlanması ve 60 yaş veya 25 yıl sigortalılık süresi ve 4500 gün prim ödenmesi ve 60 yaş koşulu aranmaktadır.

SORU: Asgari ücrete yapılan artışlar, emekli aylıklarına yapılan artışların üzerinde olmuştur. Türkiye Emekliler Derneği'nin bu konuyu gündeme getirmesini ve emekli aylıklarına yapılan tüfe artışlarının yetersiz kaldığını Hükümetle paylaşmasını istiyorum.

CEVAP: Yüzdeleri Artışlar Emeklileri Korumamaktadır. 2000 öncesinde emekli olanlara gösterge sistemi uygulanmaktaydı. Gösterge sistemi üzerinden emekli olanların emekli aylıkları net asgari ücretin üzerinde ödenmekteydi. Bunun nedeni, gösterge sistemi üzerinden asgari aylık bağlama oranı 506 Sosyal Sigortalı Kanunu'nun 96. maddesinde yüzde 70 olarak uygulanmasıydı. 1 Ocak 2000 itibarıyla bu oran yüzde 35 olarak değiştirildiği için 2000 sonrasında emekli olanların aylıklarında düşme görülmüştür. Yüzdeleri artışlar da koruyucu bir özellik taşımadığından, emekli aylıkları geçim özelliği taşımaktan giderek uzaklaşmaktadır. Asgari emekli aylığı asgari ücretle eşitlenmesi durumunda, tabandan aylık alanların durumlarında iyileştirme görülecektir. Türkiye Emekliler Derneği, bu yönde mücadele etmekte ve asgari emekli aylıklarının asgari ücretle eşitlenmesini savunmaktadır.

SOSYAL GELİŞME ENDEKSİ 2020

163 Ülke ve 7 Milyar'dan fazla insanı kapsayan 2020 Sosyal Gelişme Endeksi yayınlandı. Endeks, 10 yıl öncesine uzanan sosyal ilerlemeyi ölçüyor. Ekonomik faktörlerden bağımsız olarak, bir ülkenin sosyal ve çevresel performansının en kapsamlı ölçüsü. GSYİH gibi geleneksel başarı ölçütlerini tamamlamaktadır. Endeks, 17 sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin tümüyle ilgili sonuçları tespit ediyor ve mevcut eğilimler devam ederse, dünyanın 2082'ye kadar hedeflere ulaşamayacağını ortaya koyuyor. Veriler ayrıca, acil önlemler alınmadığı takdirde, Covid-19 salgınının dünyayı bir 10 yıl daha geriye götüreceğini ve hedeflere ulaşmayı 2092'ye, yani 2030 hedeflerini 60 yıl sonraya erteleyecek. 2014 Yılından bu yana dünya ortalaması puanı 60.63'den, 64.24'e yükseldi. Sosyal ilerlemenin 12 bileşeninin 8'inde ilerleme var. Bu genel ilerlemeye rağmen kişisel haklar ve kapsayıcılık 2011 yılından buyana azalırken, dünya çevre kalitesi ve kişisel güvenlik konusunda durgunluk yaşıyor.

Türkiye, 2019 yılı endeksinde 149 ülke içinde 67.49 puanla 71. sıradaydı, şimdi 163 ülke içinde 68.27 puanla 92. sırada. Altı gruptan, 85 ile 107'inci ülkeleri kapsayan 4. grupta yer alıyor. Norveç 92.72 puanla sosyal ilerlemede 1. sırada. ABD 85.71 puanla 28. sırada, gerilemeye devam ediyor, son 10 yılda sosyal ilerlemede gerileyen üç ülkeden bir tanesi. Sonuncu sırada 31.06 puanlı Güney Sudan yer alırken, dünya ortalaması 64.24 puan. Milli gelir ortalaması 16523 Dolar. Kişi başı GSMH'da Türkiye 46. sırada. Sosyal gelişme endeksine göre GSMH'da üst sıralardayken, sosyal gelişmede zayıf performans gösteriyoruz. Ana bileşen temel insan ihtiyaçlarında 85.20 puanla 67'nci, refahın temellerinde 67.47 puanla 105'inci, fırsatta ise 52.14 puanla 105'inci sıradayız. En yüksek bileşen puanlarımız:

- Beslenme ve tıbbi bakımda 95.34
- Barınmada 93.23
- Su ve salıtyonda 90.46
- İleri eğitime erişimde 79.92
- Bilgi ve iletişime erişimde 74.07
- En düşük bileşen puanlarımız:
- Kapsayıcılık 26.71
- Kişisel haklar 35.74
- Çevre kalitesi 54.45
- Kişisel güvenlik 61.76
- Kişisel özgürlük ve seçim 66.18

Bir puanla performans gösterdiğimiz alan ileri eğitime erişim (kalite ağırlıklı üniversiteler, beklenen yüksek öğretim yılları). Bir puan düşük performans gösterdiğimiz alanlar; barınma (ev hava kirliliğine atfedilebilen ölümler), beslenme ve tıbbi bakım (çocuk ölüm oranı), kişisel özgürlük ve seçim (savunmasız istihdam ve yolsuzluk). Diğerlerinde düşük performans veya beklenen aralıkta performans sergiliyoruz.

Bileşenlere yakından baktığımızda:

1- Temel insan ihtiyaçları:

Alt bileşen beslenme ve tıbbi bakımda 93.34 puanla 55. sıradayız. Bu bileşende yeterli yiyecek ve temel sağlık hizmeti alıp almadığı ölçülmektedir. Yetersiz beslenmede nüfusun %2,50 oranıyla birinciyiz. Su içip içmediği, kendilerini hastalanmadan temiz tutup tutmadığının ölçüldüğü su ve salıtyonda 90.46

puanla 71. sıradayız. Temel ihtiyaç cevap veren evinin olup olmadığının değerlendirildiği barınmada 93.23 puanla 59. sıradayız. Yemek pişirmek için temiz yakıt ve teknoloji kullanımında nüfusun %95'i ile birinciyiz. Elektriğe erişimde de nüfusun %100'ü ile ilk sıradayız. Kendini güvende hissediyor musun, sorusuna cevap aranan kişisel güvenlikte 67.77 puanla 115. sıradayız. Trafik ölümlerinde 100 Bin kişide 9.73 oranıyla 62'nci, cinayet oranında 100 Bin'de 2.59 oranıyla 82. sıradayız.

2- Refahın temelleri:

64.47 puanla 105. sıradayız. Temel bilgiye erişimde 69.75 puanla 123. sıradayız. Okula gitmeyen kadınlarda nüfusun %0,07 oranıyla 118. sıradayız. Bilgi ve iletişime erişimde dünyanın her yerinden fikir ve bilgi alınıp alınmadığı değerlendirilmekte, burada 74.07 puanla 76. sıradayız. İnternet kullanıcıları nüfusun %74.04'üne ulaşmış, sıramız 71. Cep telefonu abonelikleri nüfusun %97.30'una ulaşmış, 121. sıradayız. Uzun ve sağlıklı yaşanıp yaşanmadığının tespit edildiği sağlık ve iyilikte 71.61 puanla 54. sıradayız. Kaliteli sağlık hizmetlerine erişimde 0-4 puan arasında 2.05 puanla 95. sıradayız. Temel hizmetlere erişimde 79.06 puanla 54'üncü, 60 yaşta yaşam beklentisinde 23.02 puanla 44. sıradayız. Gelecek kuşaklara sürdürülebilir dünya bırakabiliyor muyuz'a bakılan çevre kalitesinde 54.45 puanla 70. sıradayız.

3- Fırsat:

52.14 puanla 105. sıradayız. Kişisel haklarda, hakların korunması değerlendirmesinde 35.74 puanla 157. sıradayız. Din özgürlüğünde 0-4 puan aralığı ölçümünde 1.81 puanla 155'inci sıradayız. 0-1 aralığında ölçüm yapılan adalet erişimde 0.19 puanla 163. sıradayız. Kişisel özgürlük ve seçimde, hayat seçimini serbestçe yapıp yapamadığı ölçülmekte 66.18 puanla 80. sıradayız. Toplumdan dışlanmayı ölçen kapsayıcılıkta 26.71 puanla 151. sıradayız. Dünyanın gelişmiş bilgilerine erişilip erişilmediğinin ölçüldüğü ileri eğitime erişimde 79.92 puanla 18. sıradayız.

Birleşmiş Milletler'in 75. yıldönümü nedeniyle yapmakta olduğu bir diğer ankette çıkan ilk sonuçlar şöyle;

- 1- Uluslararası toplum salgından kurtulmak için sağlık hizmetlerine evrensel erişime öncelik vermeli.
- 2- 25 Yıl içinde istediğiniz dünyayı hayal ederseniz, en çok görmek istediğiniz şey daha fazla çevre koruma olmalı.
- 3- Küresel trendlerden iklim değişikliği ve çevre sorunları geleceğimizi en çok etkileyecek.
- 4- Eğilimleri yönetmek için ülkelerin birlikte çalışması oldukça önemli.
- 5- Covid-19 salgını ülkeler arasında daha fazla işbirliği gerektiğini gösterdi.
- 6- 2045'te insanlar ne durumda olur sorusuna; %48.2 iyi, %92.2 kötü, %19.5 aynı kalır cevabını vermiş.

Ülkemizde yapılan bir kuşak araştırmasında; dünyada tek bir şey değişirse bu şey ne olurdu, sorusuna cevapta ilk sırada; adaletsizlik ve eşitsizliği, olmuş. Bu araştırmalar bir işaret fişegi. Kurguların, insan üzerinden yapılmadığını işaret ediyor.

